

Meie Aeg

Nr. 11 1936

N. Nylander.

Eluvõitlus

Per aspera ad astra! — läbi ohkate tähtede juure! — ütlesid wanad roomlased juba 2000 aastat tagasi. Sama põhimõte on maksen veel tänapäev. Iga inimene on seisnud otjustavate tundide ees. Kui eluraskus on tõusnud ülimala tipuni ja vastupanu elus on paisunud juureks, siis on jäänud kaks pääseteed: kas võita või alla anda. Kuid haletsemisväärne ja waene on see inimene, kes kartes häda, wiletsust ja raskusi, on jäänud alla elule. Raskused ongi selleks, et neid ületada. Võites hädasid, kasvame tugewateks, teowõimjateks inimesteks. Takistuste wõitmine kasvatab ijeloomu ja tehajõudu, annab eneseusaldust ja elujulgust.

Püüsirohi põleb wabas ruumis kergelt plahwatades. Padrunis wäike hulk jama ainet aga tõukab kuuli hiigekiirusega püüsirohuast välja. Dünaamit purustab juuri kaljupinke. Seega jõud tuleb ilmiks seal, kus tal on võita vastupanu. Samuti meie jõud peab leidma wõimaluse plahwatada. Inimene leiutab oma elujõu raskusi wõites.

Üksikud puud lagedal kasvavad tugewatena. Tormid ja tuuled teevad wastupidawaks nende juured, mis ei rebene, ja tugewaks nende tüved, mis ei murdu ka raju möllus.

Loodus on annud kaitsewahendid seal, kus on hädaoht ja takistus; kus on vastupanu, tekib ka vajalik jõud jelle wõitmiseks. Haigusidud, mis wõiwad surmata inimese ja olla talle kahjuks, on teatavas mõttes ka kasuks. Hädahoju puhul hakkavad momentaalselt tööle ka kaitseorganid.

Rõugu inimese organid koondub haiguse wõitmiseks. Ühes sellega tekib ka vastupanujõud. Teatud taudide puhul süstitakse inimesse kaitseelima, mis jamaajuguse haigusnähte esile kutsub, kuid kergel kujul. Selle wõitmisel tekib vastupanujõud ja kaitseorganid on walmis ka tõsisemal juhul wõitma haigust. Kui ei oleks haigusetekitajaid, haldurid ka iseeneest inimese kehalist jõud.

Eluvõitlus iga üksiku elus on juure tähendusega. Wanemad hellitawad üksikut last, hoiawad tema eemale raskused ja tahawad ise kõik tema eest ära teha. Tuleb aga aeg, kus lapses ärkab ijetegevuse tung ja ta katab lahti end wanemate järewaltwe alt. Müüid tuleb elu aga oma karmuse ja halastamatusega. Ijeloome, mis pole kohanud vastupanu, on ette walmistamata ja jääb eluvõitluses alla.

Lasterikastes perekondades aga ei juuda ema kõik teha. Siin peab ka laps kodus kaaja aitama. Ta õpib tegutsema iseene eest ja saab iseseiswaks. Wanematel ei ole aega ka teda eemale hoida kõigist raskustest. Nii õpib ta juba noorelt wõitma was-

tupanu ja takistusi. See on ka põhjus, miks lasterikastes perekondades kasvab rohkem tugewaid teoinimesi.

Elu on juur võitlus, mis nõuab karastatud närve ning tugewat ijeloomu. Elu astudes iga noor kohtab esimesi vastupanusi, esimesi raskusi ja pettumusi. Nii mõnigi ei juuda kaua parandada neid haawu, mis esimesed wõitlused on löönud. Wurelikult seisatakse raskusnägede ees ega tehta katsetki neid ületada. Do, wõitjime kõik teada, et raskused on selleks meie elus, et nende wõitmine teeb meid elule kõlbawaks. Kui ei piihendata kõike jõudu raskuse ületamiseks, mõteldes, et jeda ju ei saa võita, siis ka tõesti tõdeneb, mida oleme oodanud. Kui ülesõhutatav on aga see, kui oleme saawutanud esimese wõidu. See tekitab meis wastupanujõu, mis iga järgmise wõiduga juureneb. Lahendades raskeid matemaatilisi ülesandeid, areneb mõistus astmeliselt. Nõnda kasvab ka vastupanujõud raskuste wõitmisel.

Laud ja muusikud arenewad seal tugewamaks, kus neid enam kasutatakse. Käed kohanewad tööga ja pole tarwis eriliist pingutust, et õppida ära mõnd ametit. Pole ka waja eriliist pingutust, et võita vastupanu ja raskusi. Nii mõnegi haiglane ettekujutus teeb raskused tegelikult juuremaks. Hirminult ja pinguli tõmmatud närwidega ei juudagi ta siis loomulikult dieti sisse näha olufordi ka wäitsetes wõitlustes. Kui astuda vastu eluvõitlusele wabana ja loomulikuna, siis kaowad raskused iseeneest. Tormid on selleks, et teha meid tugewaks. Wastupanu ja takistusi on inimesele tarwis.

Kaljud on elus õnnatud ja otjwad ning ootawat mingit juurt õnne, mis peaks iseeneest rüppe langema. Tõeline õnn aga peitub raskuste ületamises. Millise rahuluse toob see, kui juudame hästi täita oma kohawõid ülesande, kui oleme juutnud hakkama jääda meile usaldatud tööga ja kui oleme hiilgawalt välja tulnud esimestest raskustest

Weel üht asja teeb eluraskus. Ta äratab meis ligimesearmastuse ja kaastunde. Hädades mõistame peremini teiste hädasid ja eluraskustes tunneme ka kaasinimeste raskusi. Ja tänapäewa maailm wajak just üksteise mõistmist.

On kõrgem Wõim, kes tunneb ja näeb ka meie eluvõitlust ja mõistab iga inimest tema hädas. Tema on asetanud meie ette eluvõitluse, kuid ta on ka loonud jõu ja wastawad hingelised wõimed jelle wõitmiseks.

W. Wiirsalu.

ÕHTU MEREL

Foto: Triefeldt

Elu ja saatus

Inimese hing, kuis jarnaned merele! Inimese jaatus, kuis jarnaned tuulele! (Goethe.)

Kõik poeesia ja proosa on tõeliselt tekkinud juurest igatsusest kiihimusest inimese elu ja taatuse üle. Mõlemad on footud mõistmatute jaladuste hargnemata võrku. Mis on hing? Ta on lõputult kauge ja sügav ja mõistatuslik nagu meri, ning teda lõhutakse lamuti nagu laineid taatuse tormipuhanguist

See inimene peab oma elus seisma tuule ees. Ükski ei või sellest pääseda. Minult mõnele lootjule ta tugewamalt ja külmemalt vastu kui teisele. Tuulevaikseid nurki leidub vähe. Arad põgenevad hirmumult iga tuule, iga raskuse eest. Tselloom ei arene tuule- ja tormivaikses ruumis ega jooja abju ääres, vaid ainult hädahoju ja mõitluse keskelt. Mitte see, kes on kord vaikse tuulega katjetanud purjesõitu, pole korruga hea meremees, vaid see, kes võib oma laewa kahjustamatult juhtida läbi märatsewate loodusjõudude.

Tornis karastatud inimesed on teisjuguised kui tormikartilid. Kes on õppinud elama tornis ja tuules, see omab mitte ainult kehalise, vaid ka hingelise tervise. Inimese hinge on peidetud juured sügawused. Mäti lainetab, mäsjab ja keeb seal.

Tuul ja wesi on päikese kõrwal tähtsamad mõjud elu ja kaswu arendamiseks looduses. Nad on heaolu ja wiljatuse kandjad; toowad aga ka häda endaga kaasa. Nende kaasa-aitamisel tekib elu, kuid nad häwitawad ka rajude ja uputustega juuri maalasid. Taatuse rasked löögid on pannud nii mõnegi inimese hinge tormiliselt mäsjama, on toonud rahutust meele ja südamesse.

Miks on jaatus nii wali ja halastamatu? Küsitakse. Waid Jumal ise teab seda. Ta ütleb prohwet Jesaja läbi „Selad on kui meri, mis tuulest aetakse, neil ei ole rahu.“

Kristus ütleb omastele: „Maailmas on teil abastust... aga oma rahu jätan ma teile.“ Kui ilus on kauge ja ääretu wetewäli, mille lained rahulijelt ja pidevalt iiksteist jälginwad. Siis on inimene, kelles on Kristuse armastus, kelles on kaastunne ja halastus tormideist lõhutatud kaasinimese siidame jaoks. Sääraste inimese läheduses joowikiline alati wiibida ning tema kõnet kuulata. Ta on rahustawaks paljamiks tormisele hingele ja võib siiduda walusad siidamehaawad. Sellest rahust tahawime oja saada.

Mäsjawale marule järgneb waietus. Ka rahu on meiegi elu siht.

MILLEST ELAB INIMENE

Leib! See sõna on armas ja lähedane igale inimesele. Seda tunnevad kõik, rikkad ja vaesed. Leiba kantakse rõõmuga sisse igast uksest. „Tahaks leiba!“ oleme ütelnud kõik. Kultuur ja haridus on rakendanud inimeste käed hoolsale tööle, et saada jeda kõikide rahuldajat ja ülalpidajat. Leiba on ka küllalt maailmas, isegi liigagi palju, jeda näitab teguviis, et teda hävitatakse ainult hinna hoidmiseks.

Minemikus roomlased nõudsid oma valitsejailt: „Anna meile leiba ja mängu!“ Tänapäev on saaruti leiva- ja lõbustuste-kiisimus peakiisimus. See kiisimus on wapustanud rahwaid, pannud pingutawalt mõtlema paljudki pead ja sundinud tööle tuhanded käed. Leib on muutunud inimsoo omalajaks. Rahwaid on juhitud, wõidetud ja rahuldatud leiwaga.

Waadeldes inimesi näeme, et nad pole rahul enesega ega teistega. Leib on neil kõige tähtsam. Nad saawutawad selle, jõowad, ja siis pole rahul. Siin peab veel midagi puuduma! Uhtuse ja ijeteadwusega waatab inimene meie ajastul oma hiigelsaawutustele, mis on muutunud hiilgawaks maailma wälimuse. 20. sajandi inimese töö teaduste, leiutuste ja tööstuse alal ületab muinasloo kangeleste wägiteod. Mida wõiks oodata loomulikult niidest ajast? Enne ja rahulolekut!

Kas on kultuur ja tsiwilisatsioon tõstnud inimeste siseti, hingelisi wäärtusi, rahuldanud inimest hingelijelt? Kas inimene on muutunud paremaks ja õnnelikumaks? On inimesel rahu ja rõõmu? Ei! Inimesed on muutunud, waatamata oma edule ja saawutustele, hädaohlikuks üksiteisele ja kogu maailmale. See loodetud edu on inimest mõjutanud teist wihkama, rõõwima ja häwitama ning endale kasu püüdma. Kes olid need, kes tõukasid 20. sajandi alul maailma kohutawasse sõjakeerisesse? Eks olnud need inimesed, kellel oli siiski jeda kõigetähtsamat küllalt — oli leiba! Mõned aastad tagasi arwasid inimesed enese olevat kindla ja kaitstud. Walmistuti ju rahu vastu. Kes on need, kes täna püüawad relwastuda ja walmistuda häwitawale ja kardetawale wõitlusele? Need on kultuurrahwad Euroopas. Euroopa on saawutanud juurt, tal peaks olema küllalt leiba ja ta peaks olema rahul, peaks tundma rõõmu ja elama õnnele. Milleks süütub igas inimeses paha aindus tulewastest ohtudest ja hukatusest? Kus on läbisaamine? Rahwaste elu tõendab Kristuse sõnu: „Inimene ei ela mitte üksipainis leiwast!“

Leiwakiisimus on tehtud kõige tähtsamaks päikese all, sellestõttu on loodud wihawaenu, rahutusi ja rewolutsioone. Kultuurrahwad jõowad ühesugust leiba, aga ei leia ühist keelt läbisaamiseks. Tä-

napäewa inimeste juhtimõte ei ole wabaneda ja loobuda relwadest, waid püüid sõjale. Kuhu wiib see tsiwilisatsioon maailma rahwad? Elame praegu wõimu ja meelewalla ajastul, mis kaebab hauda kultuurile ja inimsoole. Usjata näib olevat riigimeeste ja rahwa waimsete juhtide nõupidamine maailma päästmiseks. Ükski inimene, ükski inimeste koondus ei saa pakkuda maailmale jeda, mis ta praegu wajab. On midagi wastuoksa meie ülistatud tsiwilisatsiooni ja kultuuriga, ning enamus ei tea, kuidas jeda rikkiläänud elu korda seada. Puudub wajaline tarkus selleks. Mida wajab maailm ja inimene sellises olukorras? Mis on wäärtuslikum leiwast? Kga tõsiselt mõtleja ja elutundja näeb jeda enda ja teiste juures, et „inimene ei ela mitte üksipainis leiwast, waid igaihest sõnast, mis Jumala juust wälja tuleb!“

Evangeelium on küllaldajelt tõendanud, et ta ületab kõik wäärtused ka meie ajal. „Sõna Jumala juust“ jääb kestwalt inimsoo rahuldajaks ja päästjaks. Ta juhatab meid selle juure, kes on üle kõige maiste muutuse. Rahwad on tulnud ja läinud, kultuurid õitsenud ja närtsinud, kuid Jumala sõna on püüdnud ning õhutanud inimesi ligimesearmastusele ja usule. Üteldakse küll, et on üleearune rääkida usust ja kuulutada, et inimene ei ela üksipainis leiwast. Miks ei rahulda leib täielikult? Sest ta ei wasta neile hinge kiisimustele — kust, kuidas ja kuhu? Ta ei täida hinge ega rahulda igatsusi. Inimene wajab elus kindlamat alust kui tema oma saawutused ja wägiteod — ta wajab usku Jumalasse. See annab ka elu tumedamaail tundidel julgust ja kindlust rahulikult eluks. Kes tänapäewa rahutus ja ebakindlas maailmas tahab seista kindlalt, see peab pöörama Jumala sõna juure. See annab tarkust ja nõu, kus inimeste tarkus enam ei aita. Sõna Jumalalt wõib ainuüksi veel parandada puudused. Selle igawese ususe sõna ees kaowad ahastuslikud tulewikkiisimused, suured patud ja kahtlew olek, hädad ja nõutus. See on omanud endas päästwa jõu tänase päewani, selles on Jumala armastuse jõud.

„Kes usust õige, see peab elama!“ Meie wajame usku, mis õige ja mis meid kaitseb ning õigeks mõistab. See oli alg-ristikogudusele tähtis; selle eest õhwrifid paljudki kristlased oma elu, mitmedki usupuhastajad oma liha ja vere. Siga us annab elu — igawese!

Uff wõib aga meile saada õigeks mõistjaks siis, kui omame jumalatundmise. „Kga see on igawene elu, et nemad tunnevad sind, tõsist Jumalat ja Jeesust Kristust, jeda ja oled läkitanud.“ Jumalatundmine annab inimesele kindluse kõikumais olukordades ja aegade muutuses. See rahuldab te-

KUUVALGEL

ma soove ja igatsust paremini kui hea leib! Jumalatumõnise puuduse all kannatab täna terve maailm. Issand ütleb: „Mina tahan ka ära walitseda wiisid, mis nad naeravad ja nende peale saata, mis nad kardavad; seepärast, et ma hiiüdsin ja ükski ei vastanud; ma rääkisin ja nad ei kuulnud; ja tegid kurja mu nähes ja walitsesid seda, mis mu meele pärast ei ole.“ Jes. 66, 4. Inimesed kardavad õnnetust ja see tuleb nende peale. Ust on inimkonda juhtinud ja hoidnud, kuiwatanud paljudki pisarad, toonud paljudesse perekondadesse õnne ja arusaamist, ühtmeelt ja armastust. See on ust, mis weenab, et inimene ei ela ükspäinis leivast, vaid igastühhest sõnast, mis Jumala suust välja tuleb. Mõtleme ristiniimestena sellele leivale, mis tuleb ülalt — Jumala sõnale. Sunelik on see, kes oma abitust tunneb õigel ajal ning oma elu ja saatuse usus Ngawese Looja hoole usaldab. „Mõndke esiti Jumala riiki ja tema õigust, siis seda kõik peab teile pealegi antama!“

Inimene ei ela ükspäinis leivast, vaid õige eluviisi on see, mis hoiab elu. Laerne 5. Moos. 28: „Kõik need õnnistused tulevad su peale ja saavad sind kätte, kui sa Jehoowa oma Jumala sõna võtad kuulda. Õnnistatud oled ja linnas ja õnnistatud oled ja maal. Õnnistatud on sinu ihufugu ja sinu maawili ja sinu lojuste sugu. Õnnistatud on sinu

korwid ja sinu leivakiinad. Õnnistatud oled ja siis minnes ja välja minnes. Jehoowa annab siis käsu sinu pärast õnnistusele ju rehealuste sees ja kõiges, kuhu sa oma käe külge pistad, ja õnnistab sind seal maal, mis ta sulle annab. Jehoowa võtab sind enesele tõsta pühaks rahwaks, nõnda kui ta sulle on wandunud. Sa sina ei pea mitte ära taganema kõigist sõnust, mis ma sulle käsin. Aga see peab siindima, kui sa Jehoowa, oma Jumala sõna ei kuule ega katju teha kõigi tema käskude ja seadmiste järele, et su peale tulewad kõik need äravandumised ja saavad sind kätte. Ära neetud oled ja linnas ja ära neetud oled ja maal. Ära neetud on sinu korw ja sinu leivakiina. Ära neetud on sinu ihufugu ja sinu maawili. Ära neetud oled ja siis tülles ja ära neetud oled ja välja minnes. Jehoowa võtab su peale läkitada äraneedumist, kärinat ja jõitlust kõiges, kuhu sa oma käe külge pistad, mis sa võtad teha, kuni sa ära kaod ja äkisti hukka lähed oma tegude kurjuse pärast, et sa teda oled maha jätnud. Jehoowa teeb siis, et kakkutõbi su külge kinni hakkab. Jehoowa nuhtleb sind hullumeelega ja sõgedusega ja siidamehirmuga. Siis tehakse sulle liiga ja sind riigitakse igapäew, ja ükski ei tule sulle appi.“

W. Schön.

Jakobi (Iisraeli) pojad jattusid Egiptusse. Seal nende järeltulijatest kasvas suur rahvas, kes oli teatav aeg orjuses ning hiljem rändas välja ja asus oma esivanemate kodukohta Naananisse (umb. 1500 a. e. Kr.). Palestiinaks hakati nime- tama jeda maad endiste rahwaste — wiliflaste jä- rele. Heebrea keeles on ta nimi P e l e j t, araabia keeles F i l i s t i n, mis tähendab wiliflaste maad. Siin nad asutasid oma riigi — Iisraeli riigi.

Nad aga ei täitnud alati oma jumalikku kutset. Prohwetitel tuli ifka ja jälle rahwast õigele teele kutjuda. Rahwa moraalne langus põhjustas riigis lõhe, ja nii kujunes kaks riiki. Iisraeli riik, mis koosnes kümnest suguharust, langes moraalselt ifka enam ja kaotas ka oma ijeseiiswuse (8. sajandil e. Kr.) ning rahwas julas ühte teiste paganlikkude rahwastega. Juuda riik, mis koosnes Juuda ja Benjamini suguharust, jäi püsima kauemaks; tema rahwas on püsinud tänapäewani, ja need on juudid. Nad olid wangis Babiloonias ja hiljem Rooma ifke all. Wiimane katse Rooma ifke alt wabane- da oli 1. sajandil p. Kr. Selle wäljaastumise peale häwitati nende keskpunkt Jeruusalemm ja üldse nende elu muudeti nii halvaks, et olid sun- nitud wälja rändama. Nad on laiali pillatud üle maailma. Kristuse ennustus nende kohta on täiesti tõdenemid. Kas on aga jeda ette kuulutatud, et neid weel uuesti kogutakse?

Iisraeli rahwa enda käes oli jaatus määrata. Enne weel kui nad olid Naananisse jõudnud, anti neile ennustus ja töötus tingimisi. „Sa see peab siindima, kui sa Jehoowa, oma Jumala sõna õieti kuuled ja katitud teha kõigi tema käskude järele, et Jehoowa, su Jumal, sind tõstab ülemaks kui kõik maailma paganad. . . Aga see peab siindima, kui sa Jehoowa, oma Jumala sõna mitte ei kuule ega katitu teha kõigi te- ma käskude ja seadmiste järele, et su peale tule- wad needmised ja saa- wad sind kätte. . . Je- hoowa toob kaugele maailma otsast ühe rah- wa su peale. . . Sa Je- hoowa pillab sind laiali kõige rahwa jekka, ühest maa otsast teise. . .“ (5. Moos. 28.)

Siis Iisraeli pilluta- mine oli ette kuulutatud,

siis leiame peaaegu kõikide jumalikkude nägijate poolt pühakirjas ennustuse Iisraeli kogumiseft. Ejekiel kirjutab: „Nõnda ütleb Issand Jehoowa: Kui ma neid jaan kaugele saatnud paganate jek- ka. . . Ma tahan teid ka koguda rahwa jekst, kuhu teid on laiali pillatud, ja Iisraeli maa teie kätte anda.“ (11, 16, 17). Siis peawad nad tundma, et mina, Jehoowa, nende Jumal olen, et ma neid olen lastnud wangi minna paganate juure ja neid jälle kogunud nende maale ega jätnud neist ei ühtainust sinna.“ (Ej. 39, 28.)

Need ja teised ettekuulutused on juba täide läi- nud. Iisraeli riik häwis täielikult, aga Juuda riik jäi weel püsima. Ta wiidi Babilooniasse wangi. Aga sealt ta päästeti Pärsia kuninga Koorese poolt. Rahwas koguti kokku ja maa ja linnad jaadi ta- gasti ning ehitati uuesti üles. Babiloonia wangi- põlwest wabanemiseft alates pidi juuda rahwal aega olema 70 aastanädalat ehk 490 aastat. (Tan. 9, 24—27). Siis pidi Messias tulema ja juutide aeg lõppema. Juudid wabanesid Babilooniaft täielikult aastal 457. e. Kr. 490 aastat hiljem oli Kristus teostanud Messia ülesande. Juuda rahwas ei wõtnud Messiat vastu, seepärast ta pidi jaama jälle laiali pillatud. (Mat. 23, 37, 38).

Prohwetikuulutus räägib weel Iisraeli kogu- miseft aegade lõpul. On aga ka ära seletatud, et siis ei ole Jumala rahwaks enam lihalik Iisrael, waid nõndanimetatud waimulik Iisrael. „Memad on ära murtud oma uskmeta siidame läbi, aga siina seisad usu läbi.“ Juudid ei saa Palestiinas ega ka mujal endale walitsust jelles mõttes, et nad looks maailmale uue aja. Ewangeelium peab ja- ma kuulutatud kõigile rahwastele ning kogutud Jumalale ijerahwas, kes teeb tema tahtmisi.

S. P.

Araablased-muhameedla- sed kõrves palvetamas

MEIE LOOTUS

Ülestõusmise ja igavese elu lootus on kristliku usu tähtsaim alus. See põhitõde annab kristlikule usule võrratu väärtuse ja eeskohta teiste usundite seas. Saemalt kõik kristlased mõistavad arvukalt hinnata ülestõusmise ja igavese elu lootuse tähtsust ristiusus. Sumi kõige maie vastu kipub jägedasti tumestama waimulikkude warade väärtust.

Esimesed kristlased olid kindlad usus ülestõusmisesse ja igavese elu. Selle weende nad olid saanud juba oma usuiisadelt ja prohvetidelt, kes kaljukindlalt uskusid ülestõusmist ja igavest elu. Siobi raamatu kirjutaja väljendab oma usku ülestõusmisesse järgmistes sõnades: „Sest mina tean, et mu lunastaja elab ja tema jääb wiimaseks põrmu peale seisma. Ehk küll ussid mu naha ühes ihuga hävitawad, siiski saan ma oma ihus Jumalat näha. Keda mina saan enesele näha, ja minu silmad saavad teda näha.“ Siob 19, 25—27. Taawet ütleb: „Mina saan ju palet näha õiguses, küll ma saan kõik rohkesti, kui ma üles ärkan.“ Na Neskaja hüüab: „Sinu surnud saavad elusje, ja tõusewad ihuga üles! Ärgate üles! Ärgate üles ja laulge rõõmsasti, kes teie põrmus magate, . . . sest maa annab wälja oma surnud.“ Paul 17, 15; Koef. 26, 19. See lootus väljendus ka esimeste kristlaste elus.

Millele oli see usk põhjendatud? Kristuse ülestõusmisele. Ülestõusmine oli tema jumaliku päritolu kindlaim tõendus. Paulus kirjutab Kristusest, et ta on „ülestõusmise läbi surmast wägewasti näidanud Jumala Poeg olewat.“ Room, 1, 4. Tema töötas anda oma järelkäijatele igavese elu. Rõneledes oma Naga ta rõhutas oma inimeseksjaamise ülimalt otstarwet, üteldes: „Nõnda kui sina temale oled meelewalla annud kõige liha üle, et tema kõigile, keda sina temale oled annud, igavese elu annaks.“ Koh. 17, 2. Na edasi kõlab tema wõimas töötus: „Mina olen ülestõusmine ja elu; kes minu sisse uhub, see peab elama, ehk tema küll sureb. Na igaliks, kes elab ja usub minu sisse, see ei pea mitte igawesti ära surema.“ Koh. 11, 25.

Oma lubaduse ta tõendas teoga, näidates end juba oma maies elus surmawõitjana. Tema kaastunne ja armastus oli piiritu. Ta ei suutnud olla erapoolotu, nähes surma kui inimsoo suurima waenlase häwitustööd, mille takistamiseks tema oli tulnud maailma. Rõneledes oma tööst ta ütles: „Mina olen tulnud, et neil peab elu ja kõik rohkesti olema.“

Laatjaruse ülesäratamisega Kristus tõendas nähtawalt oma sõna wäge. Tõudes Laatjaruse haua juure ta hüüdis: „Laatjarus, tule wälja! Na surmu tuli wälja . . . Neesus ütles neile: Päästke teda lahti ja laske teda minna.“ Koh. 11. ptk.

Sama mõiduka hüüde kuuleme tema juust Maini linnas ühe ema ainja poja surma puhul. Kõlased wõimjad sõnad: „Noormees, ma ütlen sulle, tõuse üles!“ Luuk. 7, 14. Kristus oli tõelikult Elu wüürst.

Kui ta hiljem surma wõitjana ise hauast wälja astus, ja end ülestõusnuna oma jüngeritele näitas, siis polnud jüngerite rõõmul piiri. Nad täitsid uue lootusega, mis neil Snnistegija surma puhul kaduma kippus, ning lewitafid teadet Kristuse wõimjast wõidust surma üle. Kristuse auulik wõidukiulutus: „Mina olen esimene ja wiimne, ja elaw, ja olin surnud, ja waata, ma elan igawesti! igaweseks ajaks ja minu käes on põrgu (haua) ja surma wõitmed“ sai apostlitele imejõuks, mis kaotas neist hirmu surma eest, täites neid julgusega ja tulidusega kuulutama ewangeeliumit. Paulus kõneleb waimustawalt Kristuse ülestõusmise tõijasjast, rõhutades suurele hulga tunnistajatele kes kõik teda ülestõusnuna näinud. Ta kirjutab: „Na teda on nähtud Keewast ja pärast neist kahe teistkümnest. Pärast on teda nähtud enam kui wiieft sajast wennast ühel hoobil, kelle seast weel siit saadit suurem hulk elus on, aga mõningad on ka magama läinud.“ 1. Kor. 15, 5, 6. Surmude ülestõusmine oli juba wanasti suurimaks küsimuseks ja waidluseaineks. Paulusel tuli tõijelt wõidelda selle eest. Ta kirjutab: „Olen mina inimese wiisil Ewefuses meffalistega wõidelnud . . . Söögem ja joogem, sest homme sureme ära, ütleb mõni. Aga mõni wõtab öelda: Kuudas peawad surnud üles tõusma? Na misjuguise ihuga tulewad nemad? Numal, mis ja külwad, ei see saa elawaks, kui tema ei sure. Na kui ja külwad, ei külwa ja seda ihu, mis peab siindima, waid palja iwa. Aga Numal annab temale ihu nõnda kui tema tahab, ja igale seemnele oma ihu . . . Nõnda on ka surmude ülestõusmine? Lihalik ihu külwatakse, waimulik ihu äratatakse üles; sest on lihalik ihu ja waimulik ihu . . . Na otse nõnda kui meie oleme mullase kuju kannud, nõnda peame ka taewase kuju kandma.“ 1. Kor. 15, 32—38, 49. Nõnda Paulus selgitas ülestõusmise saladust usmatutele nähtawa looduse seaduse abil.

Rahksejaid ülestõusmise kohta leidus isegi nende seas, keda Paulus „wendadeks“ nimetas. Ta kirjutab Korintuse rahwale: „Kuudas siis mõningad teie seast ütlemad, et ei ole ülestõusmist? Aga kui ei ole ülestõusmist, siis ei ole ka Kristus üles äratatud, siis on meie jutlus tühine ja teie usk ka tühine.“ 1. Kor. 15, 12, 14.

Apostlitele ja esimesele kristlikule kogudusele oli surmast-ülestõusmine kõige tähtsamaks osaks usuõpetuses. Nii tõendab Paulus oma weendumust ka Weeliksi ees: „Na mul on see lootus Ju-

RAHUPAIK...

Foto: Nylander. — Pirita kalmistu.

mala peale, mida ka needsinased ise ootavad, et õigete ja ülekohtuste surmude ülestõusmine peab tulema." Apt. 24, 15. Ja edasi: „Kui meie sellesinase elu sees ükspäinis Kristuse peale oleme lootnud, siis oleme meie kõikide inimeste seas kõige armetumad. Aga nüüd on Kristus surmalt üles äratatud, ja on esimeseks saanud nende seas, kes on läinud magama." Kor. 15, 19, 20.

Uus igavesse ellu on praegugi veel enama jaoo kristlaste usu põhialuseks. Minult mõiste igavesse elu kohta ja selle saamisviisi on mitmeti moonutatud ega koostöölase enam piibli põhimõtete, mis oli esimeste kristlaste usu alus.

Üldiselt püütakse tõendada, et igal inimesel on surematu hing, kes inimese surma puhul vabaneb meie ihu vangist ja siirdub Jumala juure igavesse ellu. See vaade heidab aga warju ülestõusmise õpetusele ja teeb selle täiesti ülearuks. Kristuse õpetus igavesse elu saamise kohta oli teisfugune ja nimelt: „Kui ja mõoraspeo teed, siis kutju waejed, siis oled ja õnnis, sest et neil ei ole midagi julle tajuda, sest see peab julle tajutama õigete ülestõusmises." Luuk. 14, 13, 14. Millal see ülestõusmine aset leiab, nähtub Kristuse ütelsest Jüüda rahwale: „Aga see on selle tahtmine, kes mind on läkitanud, et igawene elu peab olema igaihel, kes Poega näeb ja tema sisse usub, ja mina tahan teda üles äratada wiimisel päewal." Joh. 6, 40.

Ka Paulus toob 1. Kor. 15 peatiifis ülestõusmise kohta tõenduse. Ta esitab kaks punkti, milledest mõlemad eitawad hinge surematu oleku mõistet kristlikus õpetuses. Ta ütleb: „Sest kui surmuid üles ei äratata..." Esimene otsus, mis sel-

lest järgneb, on: „... siis ei ole ka Kristus üles äratatud." Ja järeldus: „Siis on teie usk tüühine." Ja ta teeb teise järelduse: „Siis on ka need, kes Kristuse sees on läinud magama, hukka läinud." Nüüd ei wõi aga need tõfiasjad ja õpetus hinge surematust olekust ihtlasi tõsi olla. Sest need, kes usuwad, et hing on surematu, mõtlewad, et kõik, kes on surmud usus Kristusesse, ongi juba igawesjes elus. Kui see aga oleks tõsi, kuidas siis wõidakst ütelda, et kui ei oleks ülestõusmist, nad siis oleksid hukka läinud? Meile ei oleks ülestõusmist üldse waja, sest nad olewat juba taewas... Kuid sellest järeldub, et kui ülestõusmist ei ole, siis ei ole iihelgi inimesel tulowiku elu. Jumala sõna tootab siiski kõigile usklikkudele igawese elu. Selle tootuse kindlustuseks on tõefasi, et Jumal on Kristuse surmalt üles äratanud. Apt. 17, 31. Kristuse ülesäratamine kindlustab surmude ülestõusmise. „Sest nõnda kui Madama sees kõik ära surewad, nõnda peab ka kõik Kristuse sees elawaks tehtama." 1. Kor. 15, 22.

Uma kindla lootuse tõttu Paulus kirjutab kaasuslikkudele: „Aga mina ei taha, et teil peab teadmata olema, wennad, nende järg, kes magama läinud, et teie ei lähe ka kurwaks nagu teisedki, kellel ei ole lootust. Sest kui meie usume, et Jeesus on surmud ja üles tõusnud, nõnda tahab Jumal ka teid, kes Jeesuse läbi on läinud magama, temaga ette tuua. Nimitage nüüd üks teist nendesinaste sõnadega." Tesf. 4, 13, 14, 18.

„Aga meie ootame uusi taewaid ja uut maad tema tootuse järele." 2. Peetr. 3, 13. „Waata, ma loon uue taewa ja uue maa, ja endiste peale ei pea enam mõteldama." Jes. 65, 17. **M. B.**

LAHKUSULISED

2.

Paljudel inimestel on jäänud lahkusuliste probleem lahendamatuks. Kuna aga tänapäev leidub enam kui kunagi varem mitmesuguseid lahkuske ja usulijelt erinevate waadetega inimesi, siis tõusevad sageli küsimused, millega seda seletada.

Meie kuukirja eelviimases numbris käsitajime juba lahkusuliste s. o. hereetikute, ketserite mõiste tekkimist. Seal selgitajime ka seisukorda, miks hakati neid nõnda nimetama, niihästi ristifogudust juutide foguduse poolt ja hiljem mitmesuguseid jette katoliku kiriku poolt. Nägime ka, et katoliku kirik nimetab isegi lutheri, kalviini ja teisi kirikuid lahkusudeks, põhjusel, et nad on välja läinud katoliku, nende arvates, ainjast õndjaks tegevast kirikust. Selle seisukohaga aga ei saa nõustuda kaimelt mõtleja ning ajalugu ja pühakirja tundja inimene. Eriti selge on protestantlastele, et katoliku kiriku seisukord ja õpetus olid säärased, mis põhjustasid otsima pääseteed lämmatavaist olukorrast. Nad mõistsid, et kirik ei asu pühakirja alusel, ei ela ega talita kooskõlas ristiusu kõrgete põhimõtetega.

Usupuhastuse esiletulekuga võttis lahkusuliste tekkimine veel enam hoogu. Seda nähtust tahab katoliku kirik ette tuua tõendusena, et protestantlikud usuliikumised, eriti lutheri kirik, on mõõral ja ebapraktilisel teel, kuna nad ei jõua luua üksmeelset, killustamatut fogudust. Säärane ütetus ei pea siiski paika. Me leiame, et katoliku kiriku ajal olid ka mitmed lahkusud, keda võime lugeda kirikust otsejelt lahkunuteks. Nääkimata juurest lõhest, mis tekkis lääne ja ida kiriku vahel, kus idakirik s. o. kreeka katoliku kirik lõi end lahti läänekirikust s. o. rooma katoliku kirikust, leiame juba varem ja ka hiljem väiksemaid liikumisi, kes lahkudes kirikust näivad valmistavat talle palju peavalu. Juba esimestel sajanditel, kui katoliku kirik on rajamas endale teed, tõusevad mitmed laialt ulatuslikud tülid ja woolud, kes piüüavad iiksteist mõita. Waieldakse mitmesuguste tähtjate ja tähtjujeta usupunktide üle, pannakse iiksteist wande alla, otjatakse isegi keisri abi oma sihtide läbiwiimiseks ja wastaste mõitmiseks. N. Heussi ütleb oma kirikuajaloos: „Kui ristiusk leidis tunnustust Rooma riigi poolt, siis oli katoliku kiriku kõrwal veel terve rida lahkuslainud ja hereetilisi fogudusi, kes olid osalt kaimis tugevad. Keiserliku despotismi wabelesegamisel kiriklikkudesse asjadesse muutus tema (kiriku) seisukord. Kuna kiriku iikjuse killunemine segas poliitilisi ringe, siis piüüdis juba Konstantin ära mõita lahkuslainud ja hereetilisi kõrwal kirikuid.“ Mainitud lahkusuliste hulka kuulusid tol ajal markioniidid, montanistid, nowatiaanlased, melitiaanlased, donatistid jt. Wõitlus nende wastu oli kaimis äge ja kestis mõnes maakohas aastajadu.

Hiljem, kui katoliku kirik on kehtajal langenud jügavamale pimedusse ja tardunud elutuisse dogmadesse, tõusevad uued lahkusud, kes piüüavad end wabastada kiriku föidikuist ja tungida wälja walgusele. Eriti 12. sajandil kasvawad jettid kirikule hädaohklikeks. Nad ajumad peajasjalikult Lõuna-Prantsusmaal ja Põhja-Itaalias. Naks suurt gruppi lahkusulisi on siin leida: kataarid ja walbuslased. Kirik hakkas neid metsikult taga kiuajama; ta kuulutas nende wastu wälja ristisõjad, kasutas inkwisiitjioonikohut ja riigiwõimu selleks, et tuua neile häwitust. Niihästi albigeenslastest kui walbuslastest teame, et nad olid tõjised jumalafartlikud ja head inimesed, kes piüüdsid wabastada oma jüdametunnistust Rooma jurweist ja korraldada oma elu Jumala sõna alusel. Nad piüüsid mõned sajandid.

Mii ei mõi katoliku kirik juuugi kiidelda, et tema all pole olnud jettide liikumisi. Meid oli sajandite kestmisel wägagi mitu.

Mitmesugused teisitimõtlejad olid ka need, kes valmistasid ette usupuhastuse, mis lõi lõkfele 16. sajandil. Selles awaldub jällegi lahkusuliste tänuväärt töö.

Protestantlaste seas tõusewad mitmed liikumised, mis panewad aluse veel mitmesugusematele lahkusudele. Nääkimata lahkusudest, kes tekkivad usupuhastuse ajal, wiimase kõrwalnähtusena, näeme juba 17. sajandil esile tulewat pietismi tema mitmesuguste kõrwalharudega.

Kui küsida, mis on protestantlikkude usulahkude tekkimise peapõhjused, siis peab wastama, et siin on osajelt samad põhjused, mis katoliku kirikust. Usupuhastus 16. sajandil ei jõudnud wiia oma tööd lõpule. Ta sai segatud kõrwalnõjudest; usupuhastust kasutati poliitilisteks otstarweteks ja iiklikkude madalamate sihtide saawutamiseks. Mitmed Saksa wüirstid olid jee pärast protestantismi pooldajad, et wõidelda keisri mõi teiste osariikide iilowõimu wastu. Mitmed kasutasid usupuhastuse ideid sotsiaalsete olukordade parandamiseks. Sellest tekkisid mäsjud, nagu seda oli kalupoegade mäis Saksamaal.

Usupuhastuse aeg oli ka selleks liihike ja olukorrad kiipjemata, et wiia usuõpetus ja elu ristifoguduses piiblikule alusele. Mii jäi loomulikult aja usupuhastuse tööd järgnewate rahwapõlwede hooldeks. Seda tundis ka iiks oia usupuhastajaid 16. sajandil ise. Siit juba tõusis wajadus usupuhastuse tööd jatkamiseks. Kas wõidi ja juudeti teha seda tööd juba moodustatud fogudustes, mõi pidid tõusma uued liikumised, kes wõimelisemad paremini täitma jumaliku plaani? Usupuhastuse läbi tekkimud fogudused ei juutnud seda. Juba 17. sajandil oli usupuhastus kaotanud oma jõu ja wärs-

kuse; ta oli kinnunenud jurnud wormidesse ning ära libisenud usupuhastuse poolt ülesseatud aluselt. Niihästi õpetusest, kuid veel enam elust oli läinud palju kaduma. Ei mõinud enam olla juttugi usupuhastuse järvendamiseft, sest ihegi kätte mõidetud seiskohiti ei suudetud käes hoida.

Need on mõned põhjused, miks tekiwad need lahkusud, kes tahawad edasi jammuda usupuhastuse teeradadel täielikuma õpetuse ja elu poole ja püüawad wälja kistuda inimesi usupuhastuse tardunud ja kinnunenud seiskohalt. Dr. Heussi ütleb: „Pietism on reaktsioon kirikluse õigenõulise (ordodoksilise) perioodi wastu, maafirikute ilmalikuks muutumise wastu, puht wälise harjumuskirikluse ja dogmalise kinninemise wastu.“ — Compendium. lhf. 482.

Usupuhastusele järgnewat aega kirjeldab tabawalt Kristus oma ilmutuses Johannelele Sardese koguduse all: „Ma tean sinu tegusid, et sul nimi on, et sa elad, ja sa oled jurnud. Ole walwas ja kinnita neid, kes järele jäänud, kes on juremise peal, sest mina ei ole mitte leidnud sinu tegusid täied olemat Jumala ees. Seepärast mõtle, kuidas sa oled saanud ja kuulnud, ja pea seda ja paranda meelt.“ (Almut. 3. 1—3.)

Seega Jumal kuulutas ette juba aastasadu, et usupuhastuse koguduse teod pole täielikud ja et tõsiõid usklikke tuleb päästa wäljasuremisest. Neid peab aitama edasi uuele elule ja täiuslikumale õpetusele. Nii see ka tegelikult tuli. Pietismi, wennastekoguduse, puritanismi, methodismi, paptismi ja teiste liikumiste läbi Kristand tahtis aidata tõselt tõetõijaid läheneda jumalikule eesmärgile, et kogudusel poleks ainult nimi, waid ilmneks ka tegelik jumalakartuse wägi.

Sillemal ajal Jumal jatkab usupuhastuse liikumist ja seda peaasjalikult sekkide s. o. lahkusuliste kaudu. Suur kirik wõi rahwa kirik pole kunagi jaksanud läbi wiia jumaliku usupuhastuseplaani. Seda ei saanud teha suures juudi koguduses, ei katoliku kirikus ega ka teistes juurtes protestantlikudes liikumistes. Sulgad ei lasse end liigutada Kristanda plaanist ega taha end paemutada tema tahte alla. Uueks ülesandeks Kristand aratab me liikumise.

Sekkijm on üldjoontes termendaw nähtus usus ja ihegi rahwaste elus. Maad, kus walitsemas üks enamuskirik, rahwa- wõi riigiusk, on enamasti maha jäänud ka kultuurilt. Praegused Hispaania sündmused on ka osalt järellained katoliku kiriku mõimutsemisele. Samane nähtus on Wenemaal, kus riigiusk oli kreeka katoliiklus.

Need maad, kus läbi löönud usupuhastus ja kus wabalt tegutsewad lahkusud, on kõigiti arenemisteel ette jõudnud ihekiriku maast, kus wihatastik lahkuske. Ujuwabaduse poolest jammuwad ejiirinnas Ameerika ühendriigid ja Inglismaa. Neile järgnewad Skandinaawia riigid ja mitmed teised.

Ameerika ühendriigid on tüübiline usuwabatuse ja lahkusude maa. Seal pole olnud kunagi

riigi- wõi enamususk. Seetõttu said seal ka alguse ja praktiliselt läbiwiidatwad wabaduse, iheõigusluse ja humanõuse ideed. Siljem kandusid need üle Euroopasse.

Lahkusud tahawad anda rahwale tõsiõid jiidameharidust ja neid wiia õigele, aujale ja jumalakartlikule elule. Seda näewad ja peawad tunnistama ihegi lahkusuliste wastajed. Nii kirjutab W. Bohner raamatus „Kirik, kirikud ja sekkid“ lhf. 137: „Ja nii on mõnigi tõsine kristlane, kes oleks mõinud olla oma emakirikule joolaks ja walgujeks, üle tõmmatud ja kirikule kaduma läinud. Seejuures ei tohi aga waitides mööda minna sellest, et iga lahkusju tekkimine näitab hädale, puudusele kirikus. Kus kirik on tõeliselt terve, seal ei saa lahkusuliste ollus mitte nii kergelt sisse tungida. Kus aga õpetus ja elu pole korras, seal ilmuvad peagi sekkid.“

Tõde on kindlasti mõttes, et sekkid tekiwad seal, kus „õpetus ja elu pole korras“. Tegelikult aga ei ilmu sekkid kogu kiriku päästamiseks, see ei osutu wõimalikuks, waid üksikute päästamiseks, kes otsiwad ja igatsewad õiget õpetust ja elu Jumala ees. Kirik harilikult ei lasse end aidata Jumala poolt määratud wiisil. Jääb üle üks tee: kutsuda ja koondada neid, kes otsiwad täielikumat seiskohiti, uude liikumisesse, kus nad wõiksid ushuda ja elada wastawalt Jumala sõna õpetusele. Kas wõime mõista hukka järeleleid liikumisi, kes oma õpetusega wabastawad inimeste jiidamed ja meeled walemõjudest, aratawad nendes paremad ja kõrgemad moraalsed jõud, pöörawad neid tõsiõele jumalakartlikule elule, tehes neist ka tublimad ja aujamad kodanikud? Lahkusuliste seas tuleb kindlasti ette wähem riigijeadustest üleastujaid, wähem kui suurtes kirikutes, sest nad tahawad ju pidada Jumala käske, mis peawad olema alusiks ka riigikorrale.

Kirik ei tohiks kunagi alustada wõitlust nende wastu lubamatute abinõudega, selleks kasutades riigiwõimu, oma jeltakondlikku ja poliitilist mõju, mis on tema esindajail olemas hariduse, isikliku tutwuse, teenistuskoha wõi kogudusse kuuluwate liikmete armu tõttu. Tõde peab olema ainjaks wõitlusrehwaks. Paulus ütles: „Meie wõitlemiste sõjariistad pole mitte lihalikud, waid wägewad Jumala läbi kantsijid ära wõitma. Jumala sõna peab olema teenitajaks ja mõõdupunkt iga kiriku kui ka usulahu hindamises. „Hoidke käsuõpetuse ja tunnistuse poole; kui nad ei räägi jedasinaast sõna nõõri mööda, siis ei pea neil koitu olema.““ Jees. 8, 20.

„Lahkus“ on suhteline mõiste. Kes ihel maal on lahkusulised, ei ole jeda teisel maal. Wenemaal olid peale kreeka-õigeusu kõik teised usujelgid lahkusuliste osas, ka luteri-usk. Taanimaal, mis puht-lutheriõuline maa, on kreeka-õigeusk lahkusude nimistus, kuna neid usulisi on jedawõrd wähe.

Ihe usuliikumise wanadus ei ole veel kindlustuseks, et see oleks õige. Sellel alusel olekkid kindlasti rooma-katoliku ja kreeka-katoliku usud õige-

Koduigatsus

Muistlastel on üks muinaslugu endi päritoluist: Kunagi olid neil oma kodumaa nagu testelgi rahvastel. Seal nad elanud õnnelikult ja rõõmsalt. Kuid neis tõusis mõte vallutada fogu maailm. Selleks nad alustasid sõjakäigu oma mõitlusvahenditega, nimelt viiulitega ja lauludega. Nad mängisid, laulsid — kuid ei saavutanud soovitud tagajärgi, sest neid ei võetud tõsiselt ega alustatud nendega sõda. Pahandatult pöörasid nad kodu poole. Kuid õnnetuseks olid nad oma kodumaa kaotanud. Ja kuigi nad otsisid, ei leidnud jeda enam. Nii rändavad nad, otsides kodu.

— Kodu-otsijad oleme kõik. Sest see on paif, kus valitseb rahu, üksmeel ja mõistmine. Sealt loodetakse õnne ja muude siidamesoovide täitumist.

Õnnelikuks saada on iga inimese soov. Õnne-

LAHKUSULISED

mad kui ükski protestantlikkudest uskudest, sest esimesed on oma nime poolest vanemad viimastest. Me aga teame, et see pole nii. Siidid on veel vanemad, nii et neil peaks olema kõige õigem seiskohht.

Ühte või teist lahkusku või kirikut pooldajate arv ei määra ka ära, misjugune neist on õigem. Teesuse järeikäijaid oli vähe, sest et see tee oli fitjas, kuid ta oli siiski ainus tõetee. Katoliku kirikusse kuulub kõige enam liikmeid, ega seepärast tal pole veel tõde. Siigusega ütleb W. Bohnert: „Kirik, kirikud ja jektid“ lht. 136: „Sest kõrwalekaldumist valitsevast kirikust, maakirikust ei või juugi ilma pikemata lugeda lahkusju liikumiseks, palju ennem võib juhtuda, et kirik tegelikult omal inimeste filmis lahkusju kaju, nagu oli lugu näiteks apostliku kirikuga juuda maakiriku juhtes (Mkt. 24, 14) ja on ka osaliselt tõestatud kekkajal, kus puhaft õpetust esitasid „lahkusjud“, kuna aga valitsew (rooma) kirik õpetas eksiõpetust.“

Jumalikult seiskohast lähtudes peame lahkusju-liste mõiste määramiseks üles seadma hoopis teise reegli: „Sga usuline liikumine, kes ei seisa oma õpetuses käielikult puhaftirja alusel ega juhi oma liikmeid ümberpöörmise ja uuestisiinni läbi jumalafartlikule ning Jumala sõnaga koostõlalisele elule, on lahkusft ehk jekt.“ Nad on lahkusjud, kuna nad on lahkunud ära taewasest õpetusest ja seeläbi ka igawese Kuninga perekonnast. Nii võib mõni suur kirik olla lahkusft Jumala filmis ja mõni väike usuline koondis õige Kristuse kogudus. Kõik ole-
neb sellest, kumõrd meie õpetus ja elu on rajatud Kristuse õpetusele.

G. Mey.

unistustega hellitatakse endid ja selle saavutamiseks tehakse palju.

Raljud peavad õnneks rikkust, meelewat ümb-ruust, kuulust. Kuid üldsooviks või aluseks kõi-
kidele soovidele on ja jääb ikka oma kodu. See on ju koht, kuhu võib minna, kui ka eesmärgid ei ole täitunud. Sest siin leidub ikka keegi, kes oskab trööstida, lohutada. Ja inimene vajab ikka teise abi, olgu ta tugev ja teiste juht, või on ta nõrk ja lihtne inimene. Sgale on vaja awitajat kätt ja armastajat siidant. Et kodu töötab jeda kõike anda, siis otsitakse kodu ja jeda leitakse ka. Siimejed rajavad ja valmistavad enestele kodu. Selle kodu ehitamisele pühendatakse nooruse unistusi, täieea jõudu ja wanaduse tarkust. Maine kodu on saanud kõikidele eesmärgiks, sihiks. Ükski waew ei ojutu suureks ja ükski abinõu kõlbmatuks selle eesmärgi püiidmisel.

On aga jõutud oma unistatud kodusse, siis ei jää enam piisima kõik see, mis elas kujuklustes. See käsi, kes pidi olema awitajaks, oskab ka tõugata, sest viimane on kergem esimesest. See siida, kes pidi olema kodu kekkpunktiks, soojuseks, oleks nagu jaktunud... Ja kodu-igatsejas siidames tõusevad uued soovid, leida veelgi kindlam käsi, kui jeda on elukaaslasel, leida veelgi ilusam kodu, kui see on siin.

Meie arvame, et meie igawit on siin. Siia tahame rajada oma elu, siia oma kodu ja õnne. Kuid eksiine, kui ainult siia rajame.

Meie wajame awitajat kätt. Niijuugust awitajat on waja, kes aitaks siidamel leida tee surmast ellu ja maa pealt taewasse.

Meie siidamete kodu ei ole siin. Kui ka meie maine kodu oleks ehitatud tugev ja kaunis, siiski siida igatseb igawese kodu järele. Sinna igatseb ta, kust on jäänud hinge piisima kustumatud helid. Negadest araks muutunud ja nõrgaks jäänud siidame igatjus on ülewa järele. Ei juuda maifed igawad wiifid kustutada meie taewaliffe heliid, ei jõua maine hiilgus tumestada jäädatwa kodu jära. Sinna igawesse kodusse igatseb inimese siida — igatseb oma õigele kodumaale, mille kaotimine on muutunud kui muinasjutuks. Tulewikumaates näeme oma kodu. „Mis film ei ole näinud, kõrw ei ole kuulnud, ja inimese siidamesse ei ole tõusnud, selle on Jumal valmistanud neile, kes teda armastavad.“

— Olgu need rändajad meie meeletuletajaks, et me ei ehitaks oma kodu ainult siia mai-
sele pinnale, ega kaotaks filmist jeda igawest kodu, nii et mõikime selle leida igal ajal.

D. Midri.

Vaba inimene

Inimene on loodud vabaks olema. Kui jee oli juba algses Jumala tahtmine, ei ole inim-lugu siiski jäänud vabaks, vaid miljonid inimesed weedavad oma elupäevad vangipõlves. Et seda õieti mõista, meil tuleb teha vahet välise ja sise-mise vabaduse vahel. Inimene võib olla väliselt vaba. See oleneb tema eluviisist. Nõrkeisval käsi-töölisel näiteks on suurem vabadus kui mõnel wab-riikutöölisel. Teatud aja isikliku vabadust on igal inimesel seni, kui ta ei astu vastolu ühiskonna- või riigiseadusega. Väliselt vaba on rahvas, kes ei olene milleski teistest rahvastest, vaid elab oma seaduste järele, arendades oma elu vaba tahte jä-rele. Selle vabaduse eest on tuhanded valmis and-ma oma elu, niisiis seda hinnatakse kõrgelt, kuid jee ei ole siiski ülim vabadus.

Palju kõrgem sellest on sisetamine, moraalne wa-badus. Välise vabaduse saavutamise ei ole ja-gedasti kõigil võimalik, aga seewastu sisetamiselt võib igaüks vabaks saada, olgu waene või rikas, haritud või harimata. Sisetamine vabadus ei ole-mitte välisest olufordadest, vaid jee oleneb ainult hinge seisustorast.

Paljudel inimestel on vabadusest wale mõiste. Seda piiritakse tihti ära vahetada piiripidamatuks ja omawoliga. Inimlik vabadus aga peab olema jumaliku vabaduse piirides. Vabadus on elu põhi-seaduste täitmise tulemus.

Meie heaolu on rajatud looduseseadustele; kes jätab need tähele panemata, peab kandma selle taga-järgi. Moodne eluwaade, et inimesel on õigus elu maitsta, on ainult enesepete. Loodus maksab oma seadusest üleastujale kätte haiguse ja kannatuste läbi. Oma vabadust mõistlikult kasutada tähendab elada Jumalast antud looduseseaduste järele. Mitte jee ei ole vaba inimene, kes kõiges oma soowide ja kuldumuste järele talitab, vaid palju enam jee, kes seadusi austab ja oma elu nende järele korraldab; kes ei ole oma ihade ja soowide ori, vaid peremees. Kas kellegi tegutsemine on õige või ebaõige, jee nähtub tulemustest. Walesti tarwitatud vabadus viib meid kehakule ja ma-janduskule häwinemisele ja wataste surmale, kuna mõistlikult ja õieti tarwitatud vabaduse tule-museks on terwis, hea käekäik ja pikk iga.

Mis on sobiv meie ajaliku elule, jee on ka maksime meie waimuliku elu kohta. Mii kuidas Ju-mal on asetanud meie maise elu teatud kindlate seaduste alla, nõnda ta on ka meie waimuliku elu jaoks annud kindlad reeglid ja juhatused, mis on koondatud kõlbluse käskudesse, jee on künnesse käsku. Et Jumal ise on muutmatu, siis on ka loo-duseseadus muutmatu. See on maksime ka kõlbluse-seaduse kohta, mis on sama igawene kui Jumalgi.

Nõnda kui hea terwis oleneb looduseseaduse järele elamisest, nii on lugu ka waimuliku terwise ja hea-oluga, sest Kristus ütles rikkale noormehele: „Mga tahad sa elu siisse minna, siis pea käsuõnad.“ Waimulik vabadus ei ole mitte Jumala käskudest üleastumiseks, vaid nende järele elamiseks. Seda ei suuda küll ükski oma wäest, vaid Kristuse lä-bi, sest ta on töötanud meid aidata tõelikule waba-tusele, wabaksjaamisele patust. Tema sõna ütleb: „Kui nüüd Poeg teid wabaks teeb, siis olete õieti wabad.“ „Kus on Issanda waim, seal on wabadus.“

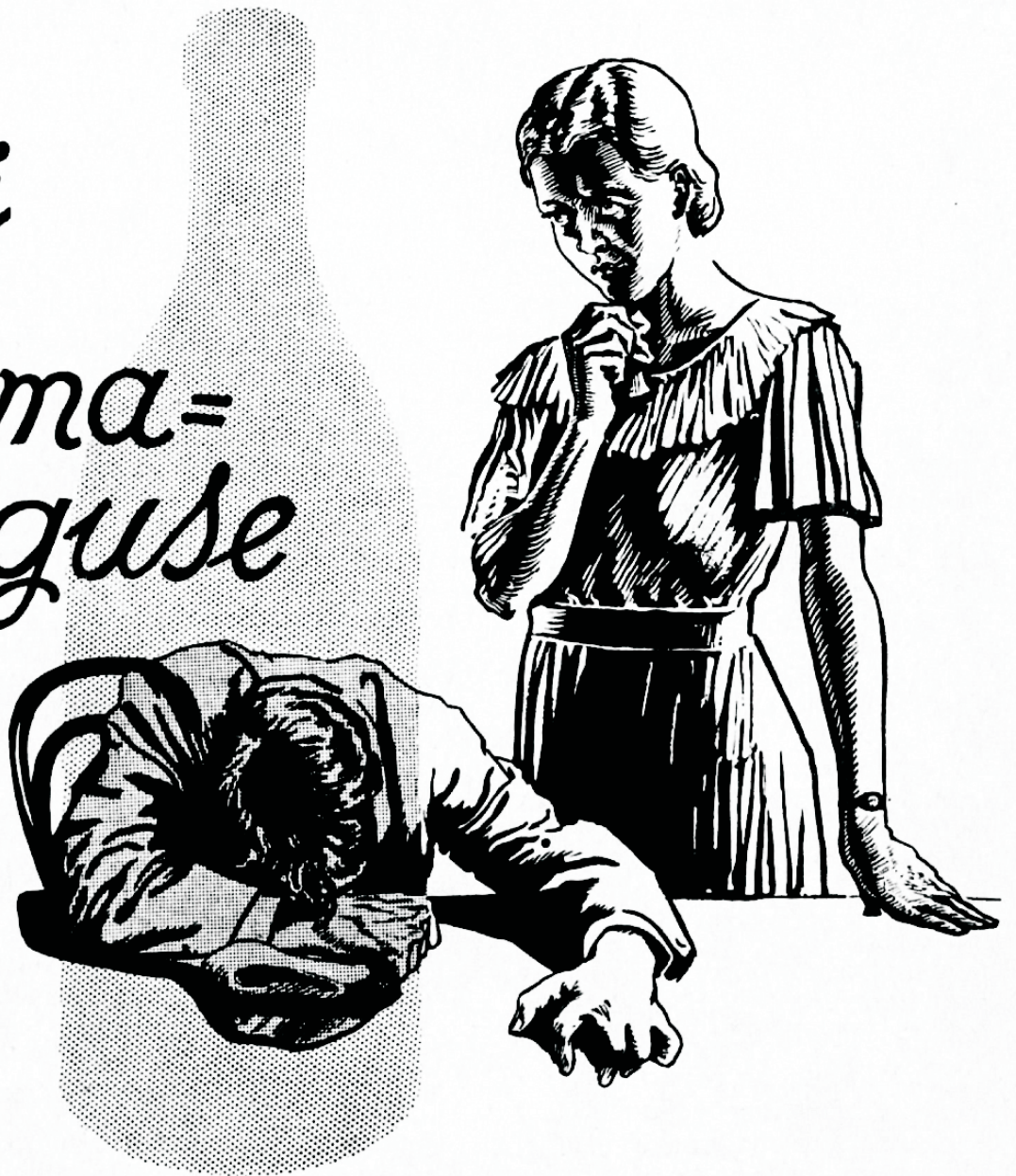
Meie ajal kuulutse jagedasti kristlikkudes ringkondades üteldavat: „Me oleme käsuõ wabad,“ ehk jälle „Kristus on meid käskudest waba-tanud.“ Mii sugused wäljendused on ainult tõsias-jade moonutamine. Et Kristus jelles mõttes meid olets wabastanud käsuõ, et nüüd käsuõ üleastumi-ne on lubatud, seda küll ükski awameelne kristlane wawalt julgeb tõendada. Kuid Kristus on meid wabastanud „käsuõ needmisest“, jee tähendab muht-lusest, mis on käsuõ üleastumise loomulik tulemus, mõttes karistuse enda peale surres meie eest ristil. Endastmõistetawalt on jee ainult neile maksime, kes oma ehmumisi tunnustawad ja neid jüdamlikult ka-hetsewad. Kuid kes on saanud pattudeandestuse kindla weende, jee muudugi ei taha enam patus-tada. Kristuse armu läbi toimub käsuõ täitmine. See oligi eesmärk, miks Jumal andis oma Poja. Olla waba patustamisest, jelles peitubti kristliku inimese õige wabadus.

Wabanedes patu wõimu alt saame wabaks ka inimestekartusest. Wulistes küsimustes me siis ei arwesta enam kartlikult ligimeste kriitikaga, vaid tegutseme kõiges oma sisetamise weende järele. Me oleme siis ju wabad. Ükski maine asi ei suuda meid siis tasakaalust wälja wiia. Siis oleme suutelijed talitama Pauluse põhimõtte järele. Paulus ütles: „Ma mõistan olla kehwa ja rikas, ma olen kõiki-pidi ja kõigis asjus õpetatud, niihästi sööma kui ka nõlga kannatama, niihästi kui mul küll on, kui et mul puudu on. Ma arendan kõik Kristuse läbi, kes mind wägema teeb.“

Kui me oleme Jumala armu läbi jõudnud sel-lele astmele, siis oleme kõrgemas mõttes „käsuõ wabad“, jelles mõttes kui oli jeda Jeesus, kui ta ütles: „Ma tahan heal meelel teha sinu meele päraõ. mu Jumal, ja mu jüdamõ põhjas on ju käsuõ õpetus.“ Siis on Jumala käskude põhimõtte aset leidnud meie jüdamõ ja me ei saagi teisiti elada kui Ju-mala käskude järele. Jumala Waim mõjutab meid jelleks. Kui oleme saavutanud selle seisukoha, siis oleme jõudnud kõblõise wabaduse kõrgemaile ast-mele. Siis me ei järgi enam oma soowidele ja kal-dumustele, vaid Jumala tahtmisele.

Kas on
abi
jooma=
haiguse
vastu
?

Alkohol valmistab inimesele suurima kiusatuse. Väga palju inimesi langeb tema ohvriks. Alkohol on kahjulik, süüdi teda juua. Ta mõjutab inimese tundeid. Ta inimene otsib erutust ning teeb end tunnete orjaks. Mida tunded käesivad, seda inimene ka enamasti teeb, arvestamata kas see tegu on kahjulik või kahjulik. On nõrga iseloomuga inimesi, kes ainult tunnete tähele talitavad, ja need langewadki alkoholile ohvriks. Alkoholik talitab siis ka oma tunnete järelle, peab alkoholi ainulikuks ja tähtsaks. Ta et enamusel on niisugused nõrkused ja kaldumused, siis õigust alkoholi kõrjunine raskest ülesandeks.

Maailmas on lõpmatu palju pabesid. Ta enamus neist on alkoholi pärast. Kui palju ülekohtu ja kahjulikku teha alkoholi hankimiseks ja samuti alkoholiuimas! Peab ütleva, et elu on hukas, aga ei ole midagi parata, — inimesed tahavad ja teevad seda!

Rahjude statistikad ei too ka abi. Alkoholik ei saa neist teha järeldust enda kohta. Ta ei looda

enele halba alkoholist. Aga ta ei hooli koguni ka sellest mitte, kui halvemal juhul alkohol viib tema elu alla. Talle näib, et ei saa teisiti. Kõige pabe põhjus on see, et inimesed ei tunne iseennast, küll aga tajuvad sisetunde häireid ja talitavad pimefi nende järelle. Alkoholikul on tarvis ennast tundma õppida, ja üldse kõigil on tarvis olla inimesetundja. Oma tegusid õieti sisse nähes võidakse ennast parandada. Olgu selleks siin järgnevad read.

Alkoholi läbi toimub hirmus iiksteije sissevedamine. Alkoholik arvab küll, et see on tema asi, kas ta joob või mitte. Ometi on joomine teistele avatluks. Sga alkoholik käitub nii, et avatleb teiji kaasa tegema. Neil on „hale jüda“ ega või näha, et teised võivad ka wiinast loobuda, ja luuakse juhuseid, et saada juua. Mlaasi jumitakse põhjani jooma. Neid kiidetakse täismeesteks, kes joomad. Joomakultus, wiinailistamine, pealesundimine ja mittejoojate häbistamine on iseloomundrade joomahaigete poolt joomahaiguse edasikand-

mine. Ühed nõrgad meavad siis teised nõrgad. Ja nii see pahe lewineb.

Joomahaiguse põhjusiks on väär ellujuhtimine, väär endajuhtimine. Enamasti on alkohoolikuteks need, kes ei ole enese kohta kõige paremas arvamisest. Nad püüavad end täis jua, et oma enesetunnet tõsta. Joobnult weidra olefuga tõmbavad teiste tähelepanu ja siis kujutavad enesest midagi olevat. Ollakse uhte, et jaadi end täis jua või suudet; nii ja nii palju välja kanda. Kes enesele kingib vähe usaldust, see arvestab sellega, et mis mees ma siis olen, kui ei joo. Ja kui inimene alataja enesele süvendab, et ta on alaväärne, ning püüab alkoholi abil tõsta oma enesetunnet, siis ta muutub joomahaigeks. Alkohool ei tõsta inimese enesetunnet, vaid viib selle alla. Selle tagajärjel kasvab vajadus enesemuustamise järele. Nii inimene kriivib enese kiusatuse sisse.

On ka väga tublijid ja andekaid inimesi, kellel on nõrkusiks jua. Selle põhjusiks on ikkagi väär ellujuhtimine. Nad kas lubavad fergemeelselt endale naudingut oma elujõu arvel, või nad püüavad ikkagi midagi taotleda alkoholi abil. Inimesel ei ole nii kerge sisse näha, kuidas ta oma hingeelu on juhtinud ja kuhu see teda viib. Kui inimene on hingeliselt alkoholi poolt, küll siis alkohol juba hoiab teda oma kättes. Ei aita siin wainne tajakapind midagi. Kui tunded käjewad, siis muudkui jattakakse joomist. Nii jääb joomahaigeks see, kes wastawalt kujundab oma hingeelu j. t. mõtteviisi või eluplaani. On inimene joomahaige, siis tal ei ole enam tahet ja julgust oma mõtteviisi muuta.

Ka kõrge wainse tajemega inimene hakkab end halvaks pidama, kui tal on teadmine, et ta on alkohoolik. Ta taotab järjest usalduse enese wastu. Seda usaldust aga hakatakse püüdma wõita juba alkohooliga. Nii enesealawääristaja püüab end karistada alkoholi abil. Ta kujutleb, et ma ei ole see ja see, ei juuda seda ja seda. Ja kui on end täis wõtnud, siis kujutab ka enesest midagi, aga kui winauim kaob, siis seda juurem on alawäärsetunne. Kui niiviisi enesest ei saada jagu, siis tekib enesehäwitamise püüie. On meeletu ellujuhtimine. Mäti tse enesele halvana ette tulles alateadlikult püüatakse enesehäwitamise poole. Nii siis joomahaige enesekaristamise motiivid muutuwad halvemal juhul enesehäwitamise motiivideks. See on põhjus, miks alkohoolik ei arwesta tagajärgedega ega hooli oma elust, waid andub winaie enesehäwitamiseks.

Nii palju on neid juhtumeid, kus inimene viib

oma elu alla — häwitab waranduse, taotab koha, purustab perekonna, ja siis kas teeb oma elule lõpu või muutub pätkis. On olnud juurte langemisi. On järeseid, kes on olnud juurte wõimetega ja jeltkonnas fõrgel kohal, kuid siis on langenud nii, et temast ei ole mitte midagi ja ta ei kõlba kuhugi. Inimene on wõtnud oma hinges allawinwa kurssi, ja küll siis alkohol juba aitas alla wiia. Iga alkohoolik, kes on wõtnud kurssi allakäimiseks, püüab ta teiste kurssi alla juhtida. Kui kurss allakäiguks wõetud, siis inimene waevalt seda sisse näeb, et on tarwis kurssi muuta. Ta loodab, et juudab planeerida ning hoida end tajakatulus. Ei ole siis ime, et üks või teine alla käib. Joomahaiged tihti toonitawad seda, et nad küll joomad, aga peawad piiri. Need üteldud ja rääkimised on ainult enese õigustamiseks. Kes nii räägib, see juba tunneb, kuidas temal alla weab. Selles seisukorras ei oleks enam midagi hoobelda. Siin ei wõi enese peale julge olla ja oma teguviisi jattaka.

Nii mõnegi kohta üteldakse: on andekas mees, on hea meister, aga kahju, et joob. Kaldutakse ka seda arwama, et tublidus ja osawus oleneb sellest, et wõetakse wiina. Alkohoolikud alati jagawad wiimast waadet. See ongi eluplaan, millele alkohoolikud järgiwad. Kõik hea kirjutatakse ekslikult wiina arwele, aga wiina mõju tõeliste tagajärgede nägemiseks pigistatakse silmad kinni. Winauimas ei juuda teegi midagi õppida ega saawutada. Kui ka winauimas midagi tehakse, siis see tuleb ikkagi loomulikult andest või õpitud osawusest. Üks inimene on juuremate annetega kui teine. Alkohoolik on hingeliselt haige, ja ta aina halvab oma jünipäraseid wõimeid. Dige ellujuhtumise puhul see inimene wõiks luua mitmekordist rohkem.

Terwe hingeeluga inimene ialgi ei kujutle, et saawutab alkohooliga midagi, tema jaab täiesti aru, et alkohol on ainult takistuseks. Terwe hingeelu tähendab seda, et inimene kingib enesele wajaliku usalduse. Talle ei ole tarwis kunstlike wõtteid, et oma enesetunnet tõsta. Ta mõtleb seadusepärastelt, ta juhib end dieti ning kasutab enese wäärtuse tõstmiseks õigeid wahendeid. Ta ei tee seda, et hoopleb oma nõrkustega, nagu seda teeb enesealawääristaja alkohoolik. Terwe inimene ei joomi ju haigusjega hoobelda. Haigusjega ei ole midagi hoobelda.

Joomahaigete seisukord on väga kahetsew. Üldiselt nende kaudu on kogu elu rikutud. Nende endi juures on seisukord meeletu, aga seda enam nende juures, kes peawad nende läbi kanna-

tama. Seal on abikaasa, kes ahastab oma mehe pärast, wanemad oma laste pärast, või lapsed oma wanemate pärast. Näib olevat lootusetu seisuford. Joomahaige ei arvesta millegagi.

On tõesti murelikuks küsimuseks, kas on abi joomahaiguse vastu. Selgpool kirjeldatud joomis- haiguse põhjustest selgub, et on võimalik saada abi. Joomahaigus ei ole kehaline rife. Ja kui alkoholi on ka terwiselt rikkunud, siis saab seda enamasti ära ravida. On tarwis enesele sisse näha joomise põhjus. Peab teadma, et alkohol ei ole õige wahend enesetunde tõstmiseks. Nagu juba öeldud, on tarwis enesele kindlida wajalik usaldus, olla hingelisel päri olema iseendaks, s. t. olla see, mis olen, leppida iseenesega. Kui säärase sissenägemise abil tunded on tagasi hoitud, siis ei ole muud kui teha joomisele wiivitamata ja järjel lõpp. Ei pea endale looma mingeid eelaimduisi ja kahjutundeid meelemuutmiseks. Kes on wabanenud joomahaigusest, need on väga õnnelikud oma võimaluse üle. Et nad saavad ennast walitseda, oma elu joomi kohaselt juhtida, see tõstab ehesetunnet ja elurõõmu.

Seega joomahaigusest wabanemiseks tuleks luua õige mõtlemiswiis ja uned huvialad. Ja neid on praegusel ajal külluses ilma wiinatagi. Tuleb tahta joomahaigusest lahti saada. Kui ollakse sattunud kiusatusse, siis ei tule veel nii võtta, et ega minust enam asja saa, joodik olen ja joodikuks jään. Asja saab veel parandada. Aga jeda tuleb kindlasti ette võtta. Kui ise ei suudeta loobuda wiinast, siis pööratagu wastawa eritead- lase, hingearsti poole. Arst teeb kindlaks hinge- lised põhjused ning annab asjatundlikku nõu kuidas võib end õieti sisse näha ja mõtteid juhtida. Tar- widuse korral arst teeb süstimisi, et kehast kõrval- dada mürgi ning muuta wiin wastikuks.

Ka teised perekonnaliikmed peaksid looma ko- hase õhkkonna ja olukorra. Peetagu meeles, et hai- get ei karistata, waid ravitakse. Mingisugune karistus või surwe ei aita. Etteheidete ja surwe awalduste peale on joomahaigel just kiusatus joo- miseks. Sellega ta püüab kätte maksta. Ta kujut- leb, et las nad nüüd tunnewad, et on minuga hal- wasti ümber käinud. Kui kodus andestust ja was- tutulekut ei ole, siis ei jää muud kui kiusatust jat- lata. Kui wiinaarmastajat peetakse koduste poolt väga halvaks, ja ta jeda enesele sisse wõtab, siis ta just joob enesehäwitamise otstarbel. Nii mõ- nigi naine on oma mehe ja ema oma poja jooma- haiguses süüdi. Sõbrad on meest sisse wedanud. Ta tuleb joobnult kodu ja naine teeb hirmsaid et- tehteid. Kõrduub jeda veel, siis läheb lahti mürg- lisk. Muudugi mees saab sellest häritud ja hakkab jooma. Siis naine on õnnetu ja kärejitu, aga ise ei teagi, et on süüdi. Niisugis kui inimene kaldub joomisele, siis ei saa teda parandada kurjaga, küll aga heaga ja foodja fooduse olukorraga.

Nagu juba waatlesime, on teatud hingeline kal- dumus, mis fihutab jooma, nimelt enesealawää- ristamine. Teised lähewad küll wälja lõbu peale, aga lõpetawad itkagi enesealawääristamisega. Mõned inimesed on täiesti korralikud, aga kui mi- dagi ebaõnnitawat juhtub, siis hakkawad jooma, näitels, kas on juhtunud mingi õnnetus, äri alal läinud halvasti, või ei ole saadud elus edasi je muud sellejarnast. Siin on itkagi inimesed, kes on kaldunud juba warem ennast alawääristama. Kui aga midagi juhtub, siis on lootus otjas, ja siis hakatakse ennast karistama või häwitama. Nii et wiin on päris kiusatusseks nõrgematele.

Wiina peale tuleb waadata kui inimsoo waen- lase peale, ja eneses tuleb arendada julgemat elu- waadet. Mitte püüda wiina abil eluraskuste eest põgeneda, waid tuleb elule kainelt silma waadata. Raskuste ja takistuste puhul wiina järele haarata on halb tegu. Inimene peaks asja nii waatama, et kui ebaõnnestub, läheb halvasti, siis ei ole veel midagi katti. Kui inimesel on veel elu sees, luudkondid terwed, ega ole otsejelt seotud, siis wac- walt leidub olufordi, mida ei ole võimalik paran- dada. Julgest ellusjuhtumisest oleneb kõik. In- imene mingi õnnituse puhul ei wõi aimatagi, mil- lets see võib hea olla. Mitte olla kärejitu! Kingi endale usaldus! Inimene areneb eluwõitluses, saab võimaluse luua eluwäärtusi. Võime panna tähele, et mõnel inimesel ei olegi eluraskusi. Tal ei ole seepärast raskusi, et ei tarda raskusi. Tema jõud ületab igal juhul selle määra, mida läheb tarwis raskuste wõitmiseks. Inimene tihti ei aima, kui suured on tema wõimed. Kui nüüd inimesel on eeldusi elus läbi saada, miks ta peaks siis oma elu alla kiskuma ja jeda alkoholi läbi!

Olgu siin veel näide Hiibist. Tal oli hea elu ja kõike küll. Siis aga tuli üks õnnetus teise jä- rele; ta kaotas waranduse, terwise ja lapsed. On aga öeldud, et ta oli rahulik kõige selle peale. Ta lausus: „Sumal on annud ja Sumal on wõtnud.“ Ta elas oma katsumise läbi. Ja tema wiimane elujärg oli veel parem kui esimene.

Inimesel on tarwis usku enesesse. Kui ta end asetab usaldamasse wahetorda kõigewägewamaga, siis tal on usaldust enesegi peale. Inimene wahetab alawäärijusetunde usumeelega. On inimesel aukar- tus kõigewägewana ees, siis ta hoiab oma keha kui Tema waimu templi puhta ja puha. Elab inimene nii kuidas kord ja kohus, siis tal on hästi ning on kaitstud kiusatustest. Seepärast ärge põ- latagu usutõdesid!

Kõike kõiku wõttes tuleb ütelda, et joomahai- guse vastu võib saada abi, kui rami teadlikult ette wõetakse. Minult raskelt waimuhaiged on pa- randamatud. Paranimiseks on tarwis koguda teadmisi enesetundmise alal. S. B.

„Meie Aeg“ ilmub kord kuus. Toimetus ja talitus Tallinnas, Merepuiestee 14-a. Tel. 309-41.
Vastutav toimetaja: M. Bärengrub. Abitoimetaja: H. Pilt. S. P. Adv. U. Eesti Liidu väljaanne.
Hind: aastaks 2 krooni, poolaastaks 1 kroon 10 senti, üksiknumber 20 senti. Tellimine kõigist postiasutustest.